

Enkele opmerkingen over de moeilijkheidsgraad van het havo- en vwo-examen 2025

Albert van der Kaap

Havo

- Gemiddelde p-waarde havo is 56, waarbij er geen verschil is tussen jongens en meisjes.
- 8 van de 25 vragen hadden een p-waarde onder de 50.
- Slechtst gemaakte vraag op de havo was vraag 18 met een p-waarde van 22.

Vwo

- Gemiddelde p-waarde vwo is 56; meisjes 56, jongens 57.
- 7 van de 25 vragen hadden een p-waarde onder de 50.
- Slechtst gemaakte vraag op het vwo was vraag 23 met een p-waarde van 24.

Voor zowel havo als vwo geldt dat leerlingen van de profielen N&G en N&T het examen beter maken dan leerlingen van C&M en E&M. Hierbij dient wel aangetekend te worden dat geschiedenis in de bètaprofielen een keuzevak is.

P-waarde	Havo	Vwo
20-30	2	1
30-40	3	1
40-50	3	5
Totaal aantal vragen	25	26

P=waarde per profiel	Havo	Vwo
C&M	55	56
E&M	56	56
N&G	59	60
N&T	-	63

Havo

Havo-examen 2025, eerste tijdvak, vraag 18 (p-waarde = 22)

Het verbaast me niet dat deze vraag door leerlingen slechts is gemaakt en eerlijk gezegd had ik me ook meer zorgen gemaakt als hij wel goed was gemaakt. De vraag rammelt naar mijn idee namelijk aan alle kanten. Ideeën (vraag) en visie (antwoordmodel) van een groep of partij hebben betrekking op hun kijk op de samenleving, maar daar gaat het hier niet over. Hier is sprake van hardhandig optreden tegen stakers. Over de politieke kleur van de stakers wordt niets vermeld, slechts dat het arbeiders waren uit de haven. Kritiek op dit harde optreden had in principe uit alle (politieke) geleidingen van de samenleving kunnen, al verwacht je dergelijke taal eerder uit links, dan uit rechtse hoek.

Zou het harde optreden echt direct te wijten zijn aan de Koude Oorlog. In de eerste plaats wordt er in de bron niets gezegd over de politieke kleur van de stakers. Er wordt slechts melding gemaakt van de politieke kleur van de heer Blokzijl en niet duidelijk is of hij zelf een van de stakers was.

In de tweede plaats is hard optreden van de politie in bepaalde situaties van alle tijden.

Bron

Het Haarlems dagblad schreef op 29 augustus 1950 over stakingen in Amsterdam:

Vervolgens sprak de heer B. Blokzijl van de C.P.N. 1) uitvoerig over de stakingen. (...) 'Dit stakingsrecht' aldus de heer Blokzijl, 'wordt beantwoord met politieterror. In het cachot (gevangenis) liggen in elkaar gebeukte stakers, die alleen maar gebruikmaakten van hun democratisch recht tot staken.' Hij vergeleek het optreden van de politie met dat van de 'Grüne Polizei' 2) tijdens de Duitse bezetting en besloot zijn betoog met het indienen van een motie, waarin hij de directies van de scheepvaartondernemingen verzocht geen rancunemaatregelen 3) te nemen tegenover arbeiders die bij het conflict in de Amsterdamse haven betrokken waren.

noot 1 de Communistische Partij Nederland

noot 2 de nationaalsocialistische politie

noot 3 Rancune is wraak.

Gebruik de bron

Een conclusie:

De beschrijving die Blokzijl geeft van de gebeurtenissen in Amsterdam is politiek gekleurd.

3p Ondersteun deze conclusie door:

- ✓ aan te tonen dat de beschrijving gekleurd is door communistische ideeën van Blokzijl, waarna je je antwoord ondersteunt met een verwijzing naar de bron, en

- ✓ met een kenmerkend aspect uit de tweede helft van de twintigste eeuw een verklaring te geven voor het harde optreden tegen de stakers.

Let op: je moet na het opschrijven van een kenmerkend aspect een uitleg geven.

Antwoordmodel

maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Blokzijl geeft de communistische visie weer dat de politie / het gezag te hard/onderdrukkend optreedt tegen arbeiders/stakers / dat rechten van arbeiders/stakers worden geschonden, 1
- door (een van de volgende): 1
 - het politieoptreden tegen stakers terreur te noemen.
 - te beweren dat de stakers in elkaar zijn gebeukt.
 - de politie te vergelijken met de nationaalsocialistische politie in de oorlog.
 - te suggereren dat de directies wraak zouden gaan nemen.
- De politie treedt hard op tegen communistische/socialistische arbeiders vanwege angst voor deze groep door 'de verdeling van de wereld in twee ideologische blokken in de greep van een wapenwedloop en de daaruit voortvloeiende dreiging van een atoomoorlog'. 1

Opmerkingen

Alleen als het antwoord bij de eerste deelvraag een juiste uitleg bevat over de gekleurde visie van Blokzijl, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.

Als bij de tweede deelvraag een verklaring wordt gegeven vanuit het kenmerkend aspect 'de toenemende westerse welvaart die vanaf de jaren zestig van de twintigste eeuw aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingsprocessen' wordt geen scorepunt toegekend (omdat de stakers zich in 1950 verzetten tegen de autoriteiten vanuit een ideologisch standpunt en niet vanuit de sociaal-culturele veranderingsprocessen vanaf de jaren zestig).

Als het antwoord op de tweede deelvraag alleen een juist kenmerkend aspect bevat zonder uitleg, wordt geen scorepunt toegekend.

VWO

Vwo-examen 2025, eerste tijdvak, vraag 23 (p-waarde = 24)

Dat deze vraag op het vwo slecht gemaakt is verbaast me ook niet. Er wordt namelijk nogal wat denkwerk van de leerling gevraagd. Hij moet zich om te beginnen de vraag stellen in welk opzicht de internationale positie van China rond 1960 is veranderd, waarbij de inhoud van de bron hem niet op weg helpt. Vervolgens moet hij bedenken waarom China met internationale propaganda haar positie (isolement) hoopt te kunnen verbeteren. Zij moeten, als ze de bron nog eens lezen informatie over de binnenlandse situatie in China koppelen aan een internationaal effect.

Bron

Op 17 november 1959 staat in de Peking Review, een weekblad van de Chinese Communistische Partij:

Er wordt geschat dat de opbrengst van voedselgewassen ongeveer 275 miljoen ton zal zijn, dus ongeveer 10 procent hoger dan in 1958; de katoenproductie zal waarschijnlijk meer dan 10 procent hoger zijn dan vorig jaar. Deze uitstekende resultaten zijn bereikt ondanks zeer ongunstige weersomstandigheden. Droogte, onbarmhartig zware regens en wateroverlast, stormen en insectenplagen; de ernstigste natuurrampen sinds de bevrijding hebben grote delen van het platteland geteisterd. (...) Rampen op deze schaal zouden in het oude China duizenden vierkante kilometers landbouwgrond tot woestenij hebben gemaakt (...). Dankzij de volledige inzet van het volk, geleid door de Communistische Partij, en de collectieve kracht en het gecoördineerde werk van de volkscommunes, was China in staat om al deze natuurrampen het hoofd te bieden en de sprong voorwaarts in de landbouw door te zetten.

Vanaf de jaren 1960 besloot de CCP de Peking Review (zie de bron) in grotere oplages in verschillende werelddalen uit te brengen.

2p Leg uit dat dit besluit van de CCP een gevolg was van de veranderde internationale positie van de Volksrepubliek China.

Antwoordmodel

maximumscore 2

Na de breuk met de Sovjet-Unie / door het internationale isolement probeerde de Chinese regering haar positie te verbeteren/haar invloed uit te breiden door via de positieve artikelen in de Peking Review het begrip voor de Volksrepubliek China te vergroten in het buitenland.

Opmerking

Alleen als in het antwoord wordt ingegaan op de breuk met de Sovjet-Unie / het internationale

isolement en de daaruit voortkomende poging de positie te verbeteren, worden scorepunten toegekend.